

הנוגעים ללב. אחרי זה המשיך המתרגם לדבר על עצמו ותינה את צרותיו האישיות, ורמז למאורעות אישיים קשים שמהם סבל, שאין לנו עליהם ידיעות ממקורות אחרים. הוא ציין שבא "ללמד בני ישראל תורה שבכתב ושבעל־פה" ומצא את עצמו ללא כלים שיוכל להסתייע בהם כדי שיוכל לעשות "מלאכה הראויה להתכבד". למרות שהמתרגם סבל ייסורים לא רפו ידיו, ורצה מאוד להמשיך את "המלאכה מלאכת שמים", ועמד על משמרתו "ללמד מה שהייתי חושב שהוא הנכון". בחיפושיו לתת לתלמידיו את הפירושים הנכונים לפסוקים שבמקרא החל "לשאול על הפירוש של פסוק במתכונתו", פה נתקל בזלזולם של הרבנים שפנה אליהם בשאלותיו: "ואין מפיך רצון, כי הרבנים משיבי מלחמה שעה אינם נפנים לשאלת איש אשר כמוני נבזה וחדל אישים". זלזולם של החכמים היה במיוחד במלמד את השרח לתנ"ך בלשון הערבי "ובפרט לל(שון) ההגרי, כמעט זר בעיניהם מה להם ולצרה זו, ואהי כמצחק בעיניהם". יש לציין שבתקופה זו פרח בחלב הספרות הרבנית הכתובה בעברית על ידי חכמי חלב, והחכמים כמעט פסקו מלהיזקק לשפה הערבית היהודית ובמיוחד המדוברת. משנואש מחכמי התורה, פנה בשאלות למלמדים כמותו, אך פנייתו זו לא הביאה לו תועלת. בצר לו הוא פנה לספרים, אל מפרשי התנ"ך, אל המפרשים המסורתיים, והוא נוקב רק בשמותיהם של שניים שהשתמש בפירושיהם בתרגומו: "אדון המפרשים רש"י זלה"ה, ואחריו קב ונקי הרד"ק זלה"ה ורבים זולתם", ובשוליים כתב "ומו"ר אביו הריק"ם זלה"ה", הכוונה לאביו של הרד"ק, ר' יוסף קמחי. רק אחרי שני המפרשים הגדולים, הוא מזכיר את "רבינו ס"ג (סעדיה גאון) זלה"ה", וחוזר אל הרד"ק, ואומר: "הכל כללם הרד"ק בספרו שפר השרשים".

המתרגם ציין את הקשיים שבתרגום התנ"ך המצריכים עיון רב ומדוקדק כדי להגיע לתרגום נכון. במיוחד רב הקושי בלשון הערבית הנהוגה במדינתו, סוריה. הוא הדגיש את חסרון הכיס שלו ואת מאמציו לרכוש את ספרי שני המפרשים, ואחרי כן ציין את הזמן הרב שהקדיש, במשך חמש שנים יומם ולילה, כדי לסיים את תרגומו. הוא כותב שתרגם את כל ספרי התנ"ך תרגום מלא, או בלשונו "פסוק שלם לתורה, נביאים ראשונים ונביאים אחרונים וכתובים לבד עזרא ודברי הימים מלות זרות". דהיינו בספר עזרא (ונחמיה) ודברי הימים תרגם רק את המילים הקשות והחמורות. מן התרגום הכין ספרים כרוכים לחמישה חומשי תורה ולהפטרות. פעמיים ציין המתרגם את הקשיים שהיו לו בתרגום ספר ישעיהו וספר תרי"ע שר שהשתדל מאד "לתקן אותם על נכון בפ"י היטב בשורש המלה", היינו: השתדל לתרגם המילה תרגום מדויק, לאחר שהבין את שורשה. לאחר שסיים את הקדמתו בתפילה אישית, מסר לנו ידיעות אחדות חשובות הכוללות את שמו, חביב עינתיבי, ושם בנו, שלמה. בדף נוסף אחרי ההקדמה הוא כותב ידיעות חשובות על זמן חבורו של התרגום:

כמ"ש בעל המשנה חביב אדם חבה יתירה שנתן להם כלי חמדה שהיא התורה וישב עמי בנוה חביב והוא על לעתיד חביבין ישראל שנקראו בניו למקום שישבו השקט ובטח בארצכם והיא ארץ צבי היא לכל הארצות ומלך המשיח ילמד להם תורה חכמיו וז"ש בנוה חביב וג"כ ויקרא לו ה' חביב כמו ידיד שמו של הקב"ה והיה ה' למלך וכו' וישראל ישכן בנוה חביב ולא יהיו עוד תחת שרים והב' היא נוה חביב שהוא הכותב ועל עצמי אני אומר שהייתי נע ונד בלי תורה ועבודה טמון בחושך חבלו וכו' ועתה מעט אור נוגה עלי והופיע ממרום קדשו באור תורתו עלי וקרבני לעבודתו יתברך וז"ש וישב עמו בנוה חביב שהתורה תהיה לי נוה חביב לכפר על כל עונותי הרבים ופשעי העצומים ולא אוסיף לדאבה עוד ולגלות ממקום למקום אלא לארץ ישראל שהיא הקדושה שהיא משכנות מבטחים כימי אדוננו מלכנו משיחינו יר"ה משיח האמיתי מורה צדק והוא ינחנו במנוחות שאננות שאין אחריהם רגזות עוד אלא שאננות לעולם ועד. וע"כ לסיבת אלו הסיבות הנזכר קראתי שמו נוה חביב וטרחתי ויגעתי הרבה עד אשר הבאתיו לגמר טוב עד תשלום פסוק שלם תורה נביאים ראשונים ונביאים אחרונים וכתובים לבד עזרא ודברי הימים מלות זרות מלה ומלה כהרים הגבוהים קשים עד מאוד ומשם ואילך עשה ספרים כנגד חמשה חומשי תורה כל ספר אחד לבדו קנתיו ותפרתיו והם כתובים בפסוק שלם כולם לבד מספר הפטרות לבדו עשיתיו קטן וכתבתיו פסוק שלם בעזרת אל אביאם לידי גמר טוב ב"ה כמו שהשתדלתי הספרים האלו בכל מא(מ)צי כוחי בלי שום פקפוק ושגיאה הכל סידרתי על נכון דבר דבור על אופניו ובפרט בנביאים של ישעיה ע"ה ושל תרי עשר תיקנתי אותם על נכון בפ"י היטב בשורש המלה אלו החמש שנים בלילות יסרוני כליותי בכתיבה לאור הנר תדד שנתי מעיני. וביום בעת היום ארוך כימי הקציר בעת הליכת התלמידים לביתם מפלג המנחה ולמעלה וזהו ביום אכלני חרב בימי הקיץ וקרח בלילה בימות הגשמים. ועל כן אשא מאת עילת העילות וסיבת כל הסיבות יזכנו לשמוע וללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתו באהבה ומצותיו וחוקיו משפטיו כל הימים לאהבתו ולעבודתו ולאלהותו יתברך לשמו הגדול ולא לשום פנייה כלל ועיקר ונהיה מהזוכים לראות פני מלכנו משיחינו בעגלא ובזמן קריב יר"ה ונהיה משרתים לפניו ומלך ביופיו תחזינה עינינו אכי"ר וזרענו וזרע זרענו מעתה ועד עולם אכי"ר בסדר אדם כי יקרב מכם קרבן לה' ה"ר כה דברי אנכי העבד ולא לו המעתיר לאל יוצרו ערבי ושחרי הצעיר כי יום זהו חביב ואחרון אחרון חביב עינתיבי בכ"ר שלמה עינתיבי זלה"ה

וכן שם בני היקר ונחמד הארוס שלמה עינתיבי בכ"ר חביב עינתיבי עד הנה בא יחוס עלינו וה' יזכני אני וזרעי וזרע זרעי להגות בו מעתה ועד עולם כן יהי רצון

*

החלק הראשון של ההקדמה אין לו קשר ישיר לתרגום התנ"ך אלא הוא מתנה את צרות ישראל בגלות בדברים